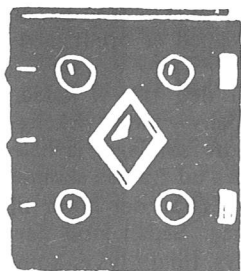

RE-FORMATIO

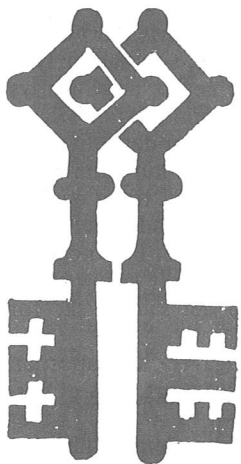
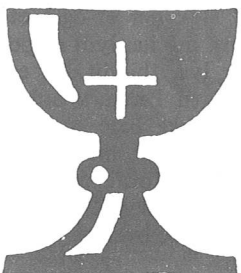
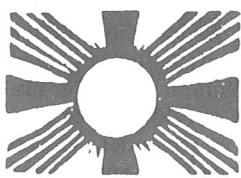
MEDDELELSER OM KIRKELIG FORNYELSE

1/1981

VI SÅ HANS HERLIGHED

2.s.e.H.3 K. – Ep.: Rom.12,6-16 – Ev.: Johs.2,1-11

»**V**I så hans herlighed» – det er nogle af de sidste ord i det, vi kalder Johannes's juleevangelium, sådan vidnede han på de andre disciples vegne. Derfor blev det, vi kalder »evangelierne», skrevet, og det er hovedsagen i de apostolske breve og det øvrige NT.

Særlig i Johannesevangeliet møder vi ofte dette udtryk: »Guds herlighed», vi kan f.eks. tænke på de kendte ord: »Hvis du tror, skal du se Guds herlighed». Det er det, der er det afgørende i denne søndags evangelietekst om Jesus, der forvandlede vand til vin. Den sluttede med disse ord: »Således gjorde Jesus i Kana begyndelsen på sine tegn og åbenbarede sin herlighed – og hans disciple troede på ham».

Det er også det, der er det afgørende ved enhver gudstjeneste: at vi ser noget af Kristi herlighed, så vi kommer til tro på ham, eller vor tro bliver styrket. Det er derfor, vi er nogle, der har overtaget en gammel kirkeskik: som en taksgivelse for den hellige tjeneste at læse det nævnte Johannes's juleevangelium i sakristiet, eller når vi kommer hjem, og dermed gøre dets sidste ord til vore egne: »Vi så hans herlighed». – Det er det samme, der skulle være målet med alt arbejde i en menighed: med undervisning af konfirmander, med søndags-skole, med ungdomsarbejde, med møder i et missionshus eller et andet sted, med udsendelsen af et kirkeblad: at der kan blive vist noget af Kristi herlighed, så mennesker kan komme til tro.

Jamen, hvordan kan dette ske? Når stadig færre synes at tro på ham, må det vel være, fordi de *ikke* kan se Guds herlighed i Jesus Kristus.... »Der er ikke noget ved at komme i kirke», siger mange. Og dog vises Kristi herlighed året rundt gennem de bibelske tekster. Der er endnu prædikestole, hvorfra der søndag efter søndag lyder en klar forkyndelse om Kristi herlighed. I lovsangen, i bekendelsen, i Herrens egne indstiftelser, dåb, skriftemål og nadver møder vi Herrens »tegn» i dag. Og vi er nogle, der ikke mindst peger på Kristi herlighed i hans offer for os på korset, nærværende i

den hellige nadver. Her gentager jeg efter gammel skik Johannes Døberens ord: »Se det Guds Lam, der bærer verdens synder!» – Ja, se dog denne herlighed! Og hele gudstjenesten fejres med al den fest og højtid, vi kan præstere – netop for at vise Herrens herlighed og for at ære denne herlige Gud og Frelser. Midt i ethvert sogn sker disse tegn i dag! Og dog synes de fleste ikke at kunne se denne herlighed og tro ham....

Hvad skal vi så gøre? Hvordan kan vi ellers vidne om Kristi herlighed? Måske synes vi, det ville være nemmere, hvis vi ikke nlot skulle høre om, hvordan Jesus *den* gang forvandlede vand til vin. Om han dog ville gøre det samme igen midt iblandt os, så ville sognet tro på ham. Men det er bare ikke sandt! Selv underet den dag var kun et tegn, der kunne benægtes og bortforklares. Der stod udtrykkelig, at kun nogle få så hans herlighed i det tegn og »troede på ham» – nemlig hans disciple. Er der så ikke andre måder, hvorved Herrens herlighed kan ses i dag?

Jo, i dagens epistel fortæller den hellige Paulus om en række andre tegn! Tilsyneladende stod der blot en lang række formaninger i den tekst. Hvad har den med brylluppet i Kana at gøre? Jo, den har noget med beretningens sidste ord at gøre – med dette at se Kristi herlighed! – Epistlen taler om noget, der kaldes »nåde-gaver», som gives alle dem, der tror. De er meget forskellige. Der begyndes med nogle, der gerne regnes for særligt fine: gaver fra Gud til at profetere, til at prædike, til at være lærer i menigheden og til at være leder. Derefter går apostlen over til at tale om gaver, der gives *alle* kristne, men han gør ikke forskel på dem. Der tales om at tjene, at give almisser, at øve barmhjertighed, at yde kærlighed. Der nævnes dette at være udholdende i bøn og tålmodig i trængsel, om at være glade, at tilgive, at holde fred med mennesker o.s.v.

Jeg tror, kirkens fædre har valgt den tekst til denne søndag for at sige, at gen-

nem disse »nåde-gaver» da skal Kristi herlighed åbenbares for verden i dag. Når disse ting sker tydeligt for mennesker i vort sogn, er de tegn på, at Kristus har fået magt over mennesker – tegn på, at noget af Kristi herlighed er brudt igenem.

Alle søndagene i den tid, vi kalder »Hellig 3 Kongers-tiden» – men i virkeligheden også alle andre søndage, ja hele kristenlivet – skal ses ud fra den skønne lektie fra profeten Esajas, der hører til Hellig 3 Kongers-dag. Sådan stod der: »Gør dig rede, bliv lys, thi dit lys er kommet, Herrens herlighed er oprundet over dig».

Der var netop hovedordene i denne søndags tekst: »Herrens herlighed». Med Julen – med Kristi komme til jord er disse profet-ord blevet opfyldt: det er Herrens herlighed, der er oprundet. Vi skal blot se den og tro den – og verden skal se den og tro den! Men her er også et svar på det »hvordan», der har lydt nogle gange. Ordene »bliv lys, thi dit lys er kommet» svarer nøje til Paulus's ord i epistlen. Disse ord er ikke bare en lang række tyngende formaninger, men de er gaver, nåde-gaver. Det er fordi, *vort* lys er kommet ved Kristus – eller fordi Herrens herlighed er oprundet over os, at vi kan blive lys i verden!

Det onde er her stadig, og vi er stadig syndere, men som troens »tegn» bryder Guds herlighed dog glimtvis ind i denne verden, så de, der tror, selv »bliver lys». Selve dette at tro er netop, at »Guds lys er kommet» til et menneske, at »Kristi herlighed er oprundet» for det. Bliver vi i det lys, vil andre – igen kun glimtvis – kunne se det og drages til troen derved. Eller tager vi imod de nådegaver, som epistlen taler om, så er det igen noget af Kristi herlighed, der i glimt kaster sit lys over verden, så kan det samme ske for mennesker.

Blandt de mange »gaver», som apostlen nævner, vil jeg ganske kort som et eksempel nævne dette »at være glade i håbet og tålmodige i trængselen». Tilbage i

erindringen fra et langt præste-liv står især disse to vidnesbyrd som »troens tegn»: kristne, der fik nåde-gaven at kunne bære lidelser, – og kristne, der fik gaven at kunne dø frimodigt med et glad håb. Det var Kristi herlighed, der blev et sådant lys for disse mennesker, at profetens ord gik i opfyldelse, så de selv blev lys for andre – om end kun i glimt. Læg endelig mærke til, at der hverken hos profeten eller apostlen er tale om *vore* bedrifter eller gerninger. Det er kun, fordi *vort* lys er kommet med Kristus, da det blev Jul, at det kan ske. Det er altid kun en nåde-gave!

Underet i Kana, dette tegn på Herrens herlighed sker sikkert ikke mere, men alle epistlens tegn, de kan ske endnu midt iblandt os – som vidnesbyrd for menne-

sker. Når verden ser *det* mirakel, at du elsker dine fjender – at du velsigner dem, der er onde mod dig – at du tilgiver og slutter fred – eller noget andet af alle de 10-15 ting, som apostlen nævner, så kan mennesker se »tegnet» på, at »Guds herlighed er oprundet for dig», og at »dit lys er kommet».

Dermed kan mennesker drages ind i gudstjenesten og ved Helligåndens bistand begynde at se alle de mange andre tegn på Herrens herlighed, som jeg har nævnet, ske i Herrens hus. Og så kan det samme ske hos os, som skete i Kana dengang, *det* mirakel, at mennesker kommer til tro. Amen.

Poul Ulsdal

HVAD ER FÆLLESSKABET KIRKELIG FORNYELSE?

»SÅ formaner da jeg, den fangne i Herren, jer til at vandre det kald værdigt, hvormed I blev kaldede, med al ydmyghed og sagtnodighed, med langmodighed, så I bærer over med hverandre i kærlighed og stræber efter at bevare Åndens enhed i fredens bånd», Ef.4,1-3. Denne apostolske formaning gælder ikke blot menigheden i Efesus, men alle kristne – også os i Fællesskabet Kirkelig Fornyelse. Vi skal stræbe efter »at bevare Åndens enhed i fredens bånd», for FKF er nemlig et *fællesskab* – et fællesskab af brødre og søstre i Herren.

I mere end 20 år har højkirkeligheden været en markant del af den danske kirke, og den har ikke været uden betydning. Mange er de, der fra hver sin kant har været draget af den. Mange af vore problemstillinger er trængt dybt ind i andre kredse og anfægter der, selv om man

ikke ville drømme om at tilslutte sig os. Skulle den indflydelse, vi hidtil har haft, fortsætte, ja forstærkes, var det nødvendigt at samle kræfterne i en organisation, der kunne tage initiativer og inspirere.

Beslutningen om at stifte Fællesskabet Kirkelig Fornyelse var lidt af et vove-stykke. Vi ville samle alle højkirkelige, alle, der følte sig som højkirkelige og ville vedkende sig det – så forskellige de end er. Ville det lykkes? Eller var forskellighederne for store? Er der noget, der hedder et højkirkeligt fællesskab på tværs af alle forskelle?

Nogle er kommet fra pietistiske kredse. I højkirkeligheden fandt de genklang for deres egen trosiver, trosglæde og bibeltroskab, og samtidig blev de draget af messens dybe indhold og skønne liturgi. Efterhånden kom forståelsen for kirken, embedet, sakramenterne og alt det andet til – netop fordi de var så bibeltro.

Andre kom fra konfessionel lutherdom. De medbragte forståelse for kirken, embedet og sakramenterne, og ved mødet med messen i sin klassiske form opdagede de, at de i grunden var højkirkelige og vel altid havde været det.

Atter andre kom fra karismatiske kredse. Der havde de lært noget om at være menighed, noget om tjenesterne – også ledelsestjenesterne. Derved kom de ind på kirkens embede og dens apostolske grund. Men også deres beskæftigen sig med gudstjenesten og dens lovprisning af den nærværende Herre førte dem i retning mod højkirkeligheden.

Nogle kom fra grundtvigske sammenhænge, hvor Grundtvigs »mageløse opdagelse» førte dem i armene på højkirkeligheden, og nogle fra Tidehverv, hvor en konsekvent gennemtænkning af det tidehvervske anliggende og af Luther også måtte gå i samme retning.

Men der var også nogle, som havde følt sig draget af den romersk-katolske kirke uden dog at ville konvertere. Gennem højkirkeligheden opdagede de, at den danske kirke også er den hellige, apostolske og katolske kirke. En del af dem samledes i Fraternitas Corporis Christi (Kristi Legems Broderskab), hvor man frem for alt ville gøre det, som kirken altid må gøre: fejre messen.

Alle disse forskellige mennesker ville vi prøve at samle i Fællesskabet Kirkelig Fornylse – om det var muligt. Det siger sig selv, at selv om man bliver højkirkelig, slipper man ikke uden videre sit udgangspunkt. Vi medbringer alle noget af vor fortid, og vi fortsætter ofte med at stå i de sammenhænge, hvor vi kom fra – sammenhænge, som tit står i modsætning til dem, andre kommer fra. Det kræver i sandhed frisind og broderkærlighed, når så forskellige mennesker skal være i samme stue.

Det er derfor ikke bare en formsag, når det i fællesskabets formål hedder: »Fællesskabet vil under vid, gensidig frihed forene alle, der vil arbejde med på kirkens fornyelse i overensstemmelse

med foreningens formål». »Under vid gensidig frihed forene», – alle ordene betyder noget, men særligt ordet »gensidig» vil jeg gerne understrege: ingen kan fordrage en frihed for sig, som han ikke under andre, ingen enkeltperson eller gruppe kan komme med krav ud over det fælles højkirkelige som betingelse for fællesskabet. Vi må bevare Åndens enhed i frendens bånd.

Men hvad er da det fælles højkirkelige – det, der forener os? Jeg vil prøve at samle det under nogle stikord.

1. Evangelisk-katolsk

Vi er et evangelisk-katolsk fællesskab, og det er vi netop som medlemmer af den evangelisk-lutherske kirke. I denne kirke er vi døbt og konfirmerede. I denne kirke er nogle af os ægteviiede og præsteviede. Her har vi hørt evangeliet, her er troen blevet os skænket, og her har vi levet vort kristenliv. Som børn af denne kirke vil vi ikke svigte vor gamle mor, heller ikke når det går hende dårligt.

Men netop som evangelisk-lutherske er vi frem for alt katolske – i fuld overensstemmelse med Luther og den augsburgske bekendelse (jvf. afslutning på 1. del efter art. 21). Vi tyder det lutherske katolsk og er overbevist om, at det ægte lutherske også er ægte katolsk. Skulle det vise sig, at det lutherske på nogle punkter ikke er katolsk, er vi mere katolske end lutherske. I alt dette afviger vi ikke fra den reformatoriske intention. Vor kirke er ikke nogen luthersk sekt, men en katolsk kirke.

Katolsk betyder egentlig »over det hele», »i overensstemmelse med det hele», »det altomfattende» og oversættes i trosbekendelsen med ordet »almindelig». Hver gang vi bekender den apostolske trosbekendelse eller Nicænum, bekender vi os til den katolske kirke. Med det katolske mener vi ikke blot »for alle» og »overalt», men også hele den apostolske tro, den hele Kristus, Kristi fylde, som er overleveret os i lære, tro og ordninger. Denne katolske tro har sin grund i den

hellige Skrift, som er den norm, der normerer alt andet (norma normans), den er bevidnet i vor kirkes bekendelsesskrifter, som er den norm, der selv er blevet normeret, nemlig af Skriften (norma normata), og den er blevet bevaret i kirkens tradition, særlig i den ubrudte fejring af messen.

Man har undertiden beskyldt os for at være 3/4 katolske. Den beskyldning vil vi ikke finde os i. Vi er 100 % katolske! Når jeg har brugt betegnelsen evangelisk-katolsk om vor kirke og os i den, kunne det lyde som en tautologi, »dobbeltkonfekt», for naturligvis er en katolsk kirke evangelisk, ellers ville den nemlig ikke være katolsk. Jeg bruger imidlertid betegnelsen alligevel for dermed at angive, at vi er den katolske kirke, der blev renset og fornyet ved evangeliet i det 16. århundrede, – den evangelisk-katolske kirke.

2. Eukaristisk

Vi er et eukaristisk fællesskab. Tillægsordet eukaristisk er dannet af det græske navneord: eukaristi = taksigelse, som tidligt i kirken blev brugt som betegnelse for nadveren og hele nadvergudstjenesten. At vi er et eukaristisk fællesskab, kommer frem i vort formål i udtrykket »den ubrudte fejring af messen». Man kan være uenig i formuleringen, men selve sagen: messefejringen må være nævnt i vort formål. Her er hjerteslaget i al højkirkelighed. Vort vigtigste kendetegn er, at vi fejrer messen.

I den hellige messe er alt, hvad Gud har skænket os, og alt, hvad vi skal gøre. Her rækker Gud os sin nåde i Jesus Kristus, der er levende til stede, og her bringer vi vore »legemer som et levende, heligt, Gud velbehageligt offer» ved Jesus Kristus, vor ypperstepræst. Her er vi i samfund med den store hvide flok, som står for tronen i evig tilbedelse.

Når vi siger messe, mener vi noget bestemt, nemlig den tjeneste, som vor Herre Jesus gav os i den nat, han blev forrådt – en tjeneste, som vi skal udføre al-

deles efter Herrens egen indstiftelse. Den er hans legeme og blod, givet og udgydt for os til syndernes forladelse, som han selv har sagt. Den er med andre ord hans korsoffer virkeligt og nærværende i brøds og vins skikkelse, Jesu forsoningsoffer nærværende til frelse for mig. Her er centrum i al kristendom.

Derfor kan vi ikke andet end omgive denne hellige handling med den største ærbødighed og respekt. Derfor må vi deltage i jubelen og tilbedelsen af vor nærværende Herre, som vi modtager i kommunionen, og det hele – både realpræsens og tilbedelsen (adorationen) – må få sit liturgiske udtryk.

Men messen er mere end det. Jesus Kristus er ikke kun sand Gud, der »oppefra» bringer os Guds kærligheds offer. Han er også sandt menneske, der »nedefra» som vor ypperstepræst stedfortrædende for os bringer sit offer til Gud. Han er vort offer – vort eneste offer. Vi har ingen anden adgang til Gud end gennem Jesus Kristus og hans offer. I ihukommelsen (anamnesen) minder vi Gud om alt, hvad Jesus har gjort for os: Gud, vi har intet andet at bringe dig end hans een gang fuldbrugte offer. Tag imod os for hans skyld, han, som du selv har givet, og som på sit ord her er nærværende. – Her tages alt fra os, her gives os alt. Det er det mest evangeliske af alt: vi har ikke andet end Jesus at vise hen til, men det er også nok.

Derfor kan vi også i eukaristibøn II i Dansk Messebog bede: »... og frembærer for dig, Herre, livets brød og frelsens kalk». Det er netop det, vi gør – hvad enten vi siger det eller ej. Opløftelsen af det indviiede brød og den indviiede vin (elevationen) udtrykker det klart og tydeligt. Ejendommeligt, at netop dette aspekt af nadveren: Jesus som vor ypperstepræst, vor eneste mellemmand og adgang til Gud, i den grad har været upåagtet i en evangelisk kirke. Her trænges der til en reformatio! – også inden for vore egne rækker! Det vil sige, at her er noget, som vi må trænge dybere ind i.

Det sker selvfølgelig ikke på een gang, men ved den stadige fejring af messen skulle gerne flere og flere sider åbne sig for os. Det er vort mål! Men derfor ser vi ikke skævt til dem, der ikke har været vant til formulerede offerbønner i nadveren, og derfor stiller sig skeptisk til dem. Vi har alle været på vej, og det har andre også lov til at være. Vi tager hensyn til hinanden. Det er ikke ordlyden, formuleringen, der er afgørende, men sagen, intentionen. Vi bruger gerne eukaristibøn II, men vi bruger også gerne III og IV. De har alle den samme intention.

3. Ortodoks

Med forståelsen af det katolske må vi også være ortodokse, rettroende. Vi vil den rette tro, den hele apostolske, katolske tro, men også kun den. Derfor må vi tage afstand fra den falske lære, hvor vi end træffer den – også i vor egen kirke. Vi må – eventuelt sammen med andre i vor kirke – værne om de fælles kristne grundsandheder og bekæmpe de vildfarelser, der som følge af den almindelige sækularisering, ideologisering og præsteskabets svigtende teologiske formåen, vælter ind over os fra alle sider.

Men derudover har vi et anliggende, som ikke ret mange andre tager sig af. Det er kirkens forståelse af sig selv, af embedet, sakramenterne og gudstjenesten. Vi vil holde vor kirke fast på, at den hverken er en statsindretning eller en forening, men er stiftet af Kristus selv, og derfor ikke har staten eller demokratiet som sin herre, men Kristus, – at embedet er Kristus-repræsentation og stiftet af Gud ved Kristi udsendelse af sine apostle, – at nadveren er Kristi sande legeme og blod, og at den hellige messe også må formes liturgisk i overensstemmelse hermed, sådan som det kommer til udtryk i kirkens klassiske liturgi.

Derfor må vi protestere mod en demokratisering af kirken, der vil betyde menighedsråds indtrængen på embedets område, – mod ændringer i præste- og bispevielsesritualet, der vil reducere or-

dinationen til en indsættelse, – mod kvindelige »præster«, som man endnu ikke har kunnet give nogen ordentlig teologisk begrundelse for at indføre (Gal.3,28 duer ikke som begrundelse, da der her er tale om enhed i Kristus på trods af forskelle, ikke om ophævelse af forskelle), – mod uddeling af ukonsekreerede nadverelementer, – mod »radionadver«, – mod liturgireformer, der opløser messens substans o.s.v., o.s.v.

4. Økumenisk

Som evangelisk-katolske er også økumenisk indstillede og er åbne og taknemmelige for alle katolske bidrag fra andre kirker. Særligt fra den anglikanske, den romerske og den ortodokse kirke modtager vi mange impulser, fordi disse kirker udtrykkeligt opfatter sig som katolske.

Det betyder bestemt ikke, at vi kritikløst overtager traditioner fra os fjerne kirker, bare fordi de har apostolsk ælde. Det har ingen mening for os at efterligne ætiopiske eller thomaskristne riter og skikke. Vi hører til den latinske, vesterlandske kristenhed, og derfor må det være her, vi først og fremmest finder vort arvegods. Men selv her må vi være forsigtige. Vi er frem for alt en dansk kirke og står i en dansk traditionssammenhæng. Heller ikke de sidste 450 år i den danske kirke kan vi løbe fra. At noget har været i brug i den romerske kirke i det 4., 8., 13. eller senere århundrede er ikke tilstrækkelig begrundelse til at indføre det her.

Som økumenisk indstillede er vi meget åbne udadtil. Der findes vel næppe nogen bevægelse i den danske kirke, der er så åben over for andre og så engageret i det forskelligste folkekirkelige arbejde som netop vor. Vi vil gerne efterleve den apostolske formaning: »Prøv alt, hold fast ved det gode«, 1.Thes.5,21.

Efter traditionel opfattelse skulle der være en stærk modsætning mellem den karismatiske bevægelse med dens betoning af Åndens frie virken og den højkirkelige bevægelse med dens »ritualisme«,

embeds- og sakramentsyn. Det behøver ingenlunde at være tilfældet. Netop fordi højkirkeligheden er katolsk, er den ikke snæver. Der er plads for den hele tro, for alle Guds gaver til sin menighed, og netop Gud Helligånd, charismerne og tjenesterne i menigheden hører med til den katolske arv. Derfor kan vi være åbne over for den karismatiske bevægelse.

Men samtidig må vi også holde den fast på, at charismerne og tjenesterne ikke betyder nogen ophævelse af det embede, Kristus indstiftede, – at erfaringen af den Helligånd ikke er nogen erstatning for de af Kristus indstiftede sakramenter, men tværtimod netop skænkes gennem nådemidlerne, – og at gudstjenestens liturgiske udformning efter kirkens klassiske tradition ikke er nogen modsætning til tilbedelse i Ånd og sandhed – tværtimod.

– – –

Det er her forsøgt at summere op under 4 stikord, hvad der er det fælles højkirkelige. Det hele hører med – ellers har man ikke forstået, hvad der ligger i ordet katolsk.

Der er ikke noget at sige til, at vi hver især har vore kæpheste og prioriterer noget mere end andet. Men det kan ikke nytte noget, om man siger, at det ortodokse er det eneste rette højkirkelige, og at vi godt kan undvære det økumeniske og det eukaristiske, – eller at det økumeniske er det eneste rette med udeladelse af det ortodokse og eukaristiske. Heller ikke kan man eksklusivt holde sig til det eukaristiske og nøjes med bare at fejre messen. Det er rigtigt, at messen er hjerteslaget i al højkirkelighed, men hjertet pumper dog blod rundt i hele kroppen. Messen får konsekvenser – ikke bare liturgisk, men også dogmatisk, etisk og

økumenisk. Det hele hører med. Det er det, der er det katolske.

Sådan har højkirkeligheden levet i vort land. Det er denne højkirkelighed, som Fællesskabet Kirkelig Fornyelse er en fortsættelse af. Det er en fortsættelse af det, Knud Nørholm og salig broder Valdemar begyndte i »Vesperringen«, en fortsættelse af de højkirkelige konventer, som efterhånden opstod (f.eks. det sønderjyske), af Børge Barsøes, Per Dølmers og Poul Ulsdals pionerarbejde, af landskonventerne forskellige steder i landet, men i de sidste mange, mange år i Virring, en fortsættelse af kirkedagene, familieejrene og sidst men ikke mindst af det slidsomme og tålmodige arbejde, der er gjort rundt omkring i sognene. Det er alt dette, vi vil fortsætte.

Vi vil gerne samle, men vi tvinger ingen. Højkirkelighed er et fællesskab, der går ud over en forenings rammer. Også ikke-medlemmer hører med i fællesskabet. Vi er intet parti, ingen sekt, ikke nogen kirke i kirken, men kun noget så prosaisk som et arbejdsredskab. Foreningen skulle muliggøre, at det arbejde, der altid skal gøres, bliver gjort.

Og så vil vi også gerne – ud over det praktiske arbejde – inspirere til fortsat at leve kirkens normale katolske liv i vore menigheder, til fortsat at fejre messen.

Lad mig slutte med den formaning, jeg begyndte med. Den er ikke min – den er apostolisk: Stræb efter at bevare Åndens enhed i fredens bånd. Vi har een Herre, een tro, een dåb, een Gud, alles Fader, som er over alle, gennem alle og i alle! Han knytter os sammen i *Fællesskabet Kirkelig Fornyelse*.

Olav Fog

DEN HØJKIRKELIGE BEVÆGELSE – HVORFRA OG HVORHEN?

FORHÅBENTLIG har den bevægelse i den danske kirke, som man kalder for »den højkirkelige«, og som den 17. november 1979 tog fast skikkelse i »Fællesskabet Kirkelig Fornyelse« nøjagtig samme udspring som al sand kristentro og kristenliv har, nemlig Jesus selv. Det er i hvert fald bevægelsens intention at bygge Kirke på Sandheden, sådan som det er vor overbevisning, at Jesus har givet den til os gennem sine hellige apostle. Denne intention giver den højkirkelige bevægelse både snæverhed og udsyn. Snæverhed omkring det centrale. Der er noget her, som vist ofte giver bevægelsens modstandere anledning til gåsehud og fnysen og sikkert også til velbegrundede beskyldninger for selvtilstrækkelighed og bedreviden. Men der er noget i Kirken, som er ufravigeligt, som ikke hører hjemme i småtingsafdelingen, og som vi til enhver tid må stå fast på, hvis vi vil adlyde Jesus og være gode husholdere over det, han har betroet os.

Udsyn! Noget af det, der er karakteristisk for den højkirkelige bevægelse, er dens helt klare viden og holdning: vi er ikke de eneste kristne i denne verden! Bevægelsen har aldrig været sig selv nok, den har forsøgt en vækst indad i det danske kristenfolk, og den har opsøgt en kontakt udad til andre kirkesamfund, som har villighed til at være en apostolisk menighed. Selv om bevægelsen vel er konfessionalistisk, så er den det på en sådan måde, at apostlenes lære er vigtigere end stridsspørgsmål, der har ført til kirkespaltning.

Det er ikke nemt at sige entydigt, hvordan den højkirkelige bevægelse er kommet til Danmark. For mit eget vedkommende vil jeg sige: har den ikke altid været her? For nu at holde os til det snævre: et Fader Vor bedt i barnekammeret, og midt i sognet en helligdom med brød og vin på alteret! Jeg vil dog

nævne et par inspirationskilder. Omkring 1930 tog nogle teologistuderende til England medbringende deres cykler. På deres tur rundt i landet nåede de til Kelham, et stort hus, der fungerede både som kloster og undervisningssted. Her mødte de danske studenter et rigt gudstjenesteliv i klosterets kapel. Hver morgen var der nadvergudstjeneste, og der var tidebønner. Dette møde inspirerede studenterne, så de begyndte at arbejde med Davids Salmer og tidebønstraditionen, da de kom hjem. De bragte noget glemt til Kirkens forbønstjeneste. I den højkirkelige bevægelse arbejder vi videre med det, som de bragte med hjem fra England, både i vort private kristenliv og i den offentlige kirketjeneste i sognene.

Men der kom også inspiration fra Sverige, og så vidt jeg kan se, har denne inspiration drejet sig om en genopdagelse af præsteembedet og en dybere forståelse af nadverens sakramente. I Sverige begyndte man at skrive bøger om fornyelse af Kirken på katolsk grund (læs: apostolisk grund!). Disse bøger blev læst i Danmark, men der var også personlig kontakt, og jeg må nævne Hans Justesen. Under 2. verdenskrig indrettede han et lille kollegium i Købmagergade i København, primitivt og beskedent, men med eget huskapel. Stedet var kun for teologistuderende, og her blev de ført ind i tidebønnens væsen, de fik lært at lede en gudstjeneste, blev på en stilfærdig måde ført ind i Kirkens liturgi, og de studenter, der ville det, blev slæbt med til Sverige for at besøge Fader Gunnar i Osby, til Hjelmseryd for at opleve lidt fred og ro, og til Lund for at se den store udgave af kollegiet i Købmagergade, nemlig Laurentiustiftelsen. Den højkirkelige bevægelses snæverhed var så udpræget til stede på Collegium Trinitatis, men det var udsynet også. Ustandselig kom der gæster fra det store udland, som kunne væ-

re til inspiration for de små studenter fra de døde landsogne.

I Sverige er den højkirkelige bevægelse velorganiseret, og den står stærkt, oven i købet så stærkt, at den har en af landets biskopper, Bertil Gärtner, Göteborg, som formand. Fællesskabet Kirkelig Fornyelse er ikke uden forbindelse til søsterbevægelsen i Sverige.

Den højkirkelige bevægelse i Norge er ikke slet så gammel som de tilsvarende bevægelser i Danmark og Sverige, til gengæld er den ung og livskraftig. I januar 1969 sluttede forskellige grupper af højkirkelig observans sig sammen og stiftede »Bønne- og arbejdsfællesskabet Kirkelig Fornyelse/Pro Ecclesia«. Hvert år i januar har Kirkelig Fornyelse i Norge årsmøde, og de sidste 5-6 år har der været danske deltagere. Det, som har slået alle os, som har været der, er det rige gudstjenesteliv, som kommer til udfoldelse ved de norske stævner, og det skyldes sikkert, at bevægelsen tæller en del dygtige organister, som har forstand både på musik og teologi. Det er slet ikke utænkeligt, at der fra Norge vil komme megen inspiration til det danske kirkeliv. Hertil kommer så, at de troende i Norge har så nogenlunde de samme problemer at slås med, som vi har det i Danmark, og at vor fælles historiske fortid binder os sammen.

Og så til fremtiden. Den højkirkelige bevægelse – hvorhen? Målet må vel i sidste instans være Kristus og Hans komme for at dømme levende og døde. Vi går fra Jesus, med hans befaling, fremad mod hans genkomst. Og denne vej går vi med alt det snævre, men ikke alene! Vi går der sammen med vore søsterbevægelser i Norge og Sverige. Vi lytter til lignende bevægelser i den lutherske kirke i Tysk-

land, og vi søger gode råd, der hvor vi ved, de er at finde. Vi søger på vor vandring at være sandt katolske, og det vil sige, at vor rejsekost er alt det, som Jesus har givet os gennem sine apostle. Vi vandrer ikke ad vejen som mennesker, der er sig selv nok, men vi arbejder bevidst på Kirkens eenhed. Vi ved, det er farligt at sige noget sådant, for det har altid været farligt at være kristen i denne verden, husk på: verden er i den ondes vold. Det er besværligt at tale et politisk system, som ringeagter de 10 bud, imod. Men vi søger glæden, der hvor den er, og vi har fundet den hos Jesus, hos ham, som er Sandheden. Det er hans Kirke, vi er medlemmer af, det er ham, vi af hjertet ønsker at adlyde, og jeg tror helt bestemt, at vi alle har et vidnesbyrd at aflægge om den herlighed, han har vist os, og som vi gerne vil dele med andre.

Så er det naturligvis et spørgsmål, om der er nogle, der vil dele det med os. Måske kender De noget til den højkirkelige bevægelse fra omtaler af den i aviser. De har måske også læst biskoppelige udtalelser om den i ugeblade. De har måske også hørt den omtalt ved kirkelige møder eller lyttet til mennesker, der har givet deres utvetydige mening om bevægelsen til kende. Når De har læst dette nummer af Re-formatio, har De så endnu et grundlag for Deres egen dom over Fællesskabet Kirkelig Fornyelse, eller – er det måske en bevægelse, De bør tilslutte Dem? De er naturligvis altid velkommen til at deltage i de møder og kirkedage og andre ting, som Fællesskabet Kirkelig Fornyelse arrangerer.

Knud Christensen

TØR NUTIDENS KIRKE VÆRE SIG SELV?

POUL HENNINGSENS ølhund, som logrer med halen igen og igen, leder tanken hen på ny-kirkens prædikanter, når de ved juletid i massemedierne, i Jyllands-Posten og andetsteds tilsiger hele folket som sådant den store glæde og Guds velbehag. For yderligere at vinde yndest hos »alt folket» farer den statsprotestantiske ølhund så i benene på de fromme og beskylder dem for at ville kræve monopol på glæden og Guds velbehag.

Opfinderen af ordet statsprotestantisme har mere ret, end han selv var klar over. For statsprotestantismen er virkelig en protestbevægelse, nemlig mod alt det, som næsten ikke er mere, men som står i modsætning til det, som nu har overtaget.

Megen forkyndelse er stadig rigtig og uangribelig i sig selv og kan tjene til opbyggelse for alle, som i forvejen er opbyggede på sandhedens grund. Men prædiken, som bare er for noget men aldrig imod, er uaktuel og hjælper ikke mennesker i retning af at bidrage til tidens meningsdannelse. Men, når ny-kirkelig prædiken endelig skal være aktuel, kommer den altid bagefter, er altid »sidst med det første» — sådan som de teologiske studenter er det med studenteroprøret. Man logrer ved at eftersnakke, »hvad Verden alt ved». Efter at socialdemokratiet er kommet til magten, er man blevet social, men da man gerne har meget naive og tågede begreber om socialisme, tror man, at det er noget med velgørenhed og kærlighed, og kører så frem med den barmhjertige samaritan hele »kirkeåret» igen. I forbifarten afleverer hunden så et lille bjæf mod den vestlige imperialisme og dens udbytning af de farvede folkeslag og mod de multinationale selskabers udplynning af naturens ressourcer. På det sidste er ødelæggelse og forurening af

miljøet vandret ind i prædiken. Derimod hører man ikke et kvæk om støj og musikplagen, den tiltagende fordummelse og uvidenhed, sprogets forfald og det voldsomme, tidrøvende overforbrug af ord i tale og skrift. Det tør man ikke protestere imod, for man af de herskende har fået at vide, hvad man skal mene om det.

Et tilsvarende dødvande er det teologiske og kirkelige bogmarked kommet ud i trods voldsom vækst i tallet på teologiske undervisere og forskere. Hvad kan forklare, at bøger, som virkelig giver noget ud over, hvad man i forvejen er bekendt med, oftest må udgives for forfatterens egen regning, på »egen forlag» eller i samarbejde med en behjertet bogtrykker i provinsen, mens det, som de etablerede forlag lader slippe ud, mest er genoptryk af eller opkog på viden og synspunkter, som man allerede kender til bevidstløshed. Man må nøjes med at gisne og spørge. Står vi virkelig over for en »avanceret bogbrænding», mod hvilken nazisternes tager sig ud som en uskyldig børneleg? Tør forlæggerne ikke binde an med noget, som mere eller mindre afviser fra politiske og kirkepolitiske organisationers og magtgruppers interesser og meninger? Eller er forlagskonsulenterne blevet forvandlede til partisoldater, som ikke så meget bedømmer et indsendt manuskript efter dets kvaliteter som efter, om forfatteren har de samme meninger som de selv?

Den megen logren for fremmede magter har fået ny-kirken til at svigte de gudstroende, som stadig er størstedelen af befolkningen. Ved at underkaste sig den iøvrigt forældede naturvidenskabelige betragtning, som kun anser det, som kan måles og vejes for virkeligt, har de nykirkelige forbudt Gud at gøre andre undere end dem, som nævnes i 2. trosar-

tikel. Ja man kan endog blive provst i Folkekirken, skønt man også fornægter nogle af dem, blot man har den herskende klikes bevågenhed. Ud fra den i sig selv rigtige betragtning, at Gud for kristendommen ikke som i andre religioner møder os i en præfabrikeret forklaring på tilværelsen, dumpet ned fra himlen, men derimod giver sig til kende gennem et forløb af historiske hændelser, taler man om en »frelsehistorie». En sådan må formodes at være underfuld. Men af skræk for »videnskaben» tilføjer de nykirkelige, at det tør de ikke bevise. Det er den kun for »troen». En sådan tro er imidlertid et noget løsagtigt foretagende, da den jo ikke drejer sig om kendsgerningerne selv men kun bygger på statsprotestanternes egen tydning af dem. Undere, der således kun er til for en bestemt slags menneskers tro, vil ikke af de troskyldige gudstroende blive opfattet som virkeligt nok til at være dem til nogen hjælp over for livets barske og bastante kendsgerninger. Det bliver blot til stene for brød.

I den forbindelse må man spørge om, hvordan tidens kirke vil gribe den landsomspændende voksenundervisning, som den nu lægger op til for at råde bod på mindst een generations sløje og uinspirede religionsundervisning. Vil den bare blive en ny slags tidkort for dem, som i forvejen er med på noderne, eller vil den hjælpe de kære, kirkefremmede gudstroende ved at give dem hele armen? Men det hele kunne jo også komme til at forme sig som et bidrag til folkeoplysningens fremme: noget om myter og billedtale i Bibelen, om forskellige bibelsyn og hypoteser om de bibelske skrifers tilblivelse, lidt om Luther, påvisning af forskellen mellem romanske og gotiske kirkevinduer og mellem de forskellige kirkelige retninger, omtale af de frivillige kirkelige organisationer til hjemmefronten og til missionsmarken og af de kirkelige retnings betydning for højskolen, andelsslagterierne og folkets vækkelse i det hele taget. P. G. Lindhardt har jo ikke levet forgæves.

»Hvad skal vi da sige til dette?» (Rom. 8,31).

Det er sandt, som det hedder i den oprindelige epistel til julenattens messe, Tilstubrevet 2,11-14, at Guds nåde blev åbenbaret til frelse for alle mennesker og dermed blive til en glæde for hele folket. Men så melder sig straks det spørgsmål: Hvor mange har fornummet det, ja hvem gider fornemme? Derfor siges det i Juledagens evangelium om Jesus: »Han kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham. Men så mange, som tog imod ham, dem gav han magt til at vorde Guds børn». Julenattens evangelium om fred på Jorden og i mennesker (Guds) velbehag sigter ikke til hele befolkningen men til dem, der vil opdrages til »at forsage ugudeligheden og de verdslige begæringer og leve besindigt og retfærdigt og gudfrygtigt i den nærværende verden, forventende det salige håb...» som »et ejendomsfolk, nidkært til gode gerninger» (Tit.2). Er der noget, som sætter skel, er det altså julebudskabet om ham som bliver mange til fald og/eller oprejsning. Den statsprotestantiske godkendelse af alle de ubodfærdige og ligegyldige besmykkes ved, at lange ud efter nogle fromme, som fryder sig over at være i salveten på de ugudeliges bekostning. Men dermed protesterer protestanterne mod et fantasifoster, som de selv har opfundet, noget i retning af Skjærns søster i »Matador». Selv de, som ikke plejer at rose Indre Mission, må bekende, at missionsfolk, for så vidt de stadig findes, udmærker sig ved at være mere fordomsfri, bedre orienterede og havende videre udsyn end billedbladernes galleri af eensidigt orienterede, selvudnævnte »kulturpersonligheder».

Når ikke blot ny-kirkelige men med skam at melde også andre kirkelige lader støjplage, flommen af musikalske affaldsprodukter, perfide protestsange, fordummelse og sprogets forfald i fred, skyldes det ikke bare en frygt for måske at være ene om at gå imod strømmen men også manglende årvågenhed. Når lydhygi-

ejnen stadig er på samme trin, som hygiejnen som helhed stod på på Christian den Fjerdes tid, kommer det af, at der foruden penge er magt i larven. Den er i de herskendes hånd et fortrinligt undertrykkelsesmiddel. Med den døver man kritisk og frugtbar tankevirksomhed, blæser hjernerne tomme og forsvarsløse, så man lettere kan fylde indoktrinering og halve sandheder i dem. Havde de kristne, som jo skulle være de forreste i kampen mod frihedsbegrænsende »magter«, indset dette, ville de for en gangs skyld have været »først med det sidste«.

Det er sørgeligt, som kirken forsømmer kultur- og kvalitetskritik og dermed meningsdannelsen. Det, som Ny Testamente kalder »den profetiske gave« har den for første gang i sin historie lagt helt i mølposen. Vel er en rettroende forkyndelse og sakramentforvaltning betingelsen for, at »Herren er på dette sted«. Men uden henblik på, hvad der møder os i tiden, bliver dets afslørende og befriende virkning indadtil og udadtil for fattig. Vi er langt fra det ideal, som Paulus opstiller i 1.Kor. kap.14: »Dersom alle profeterer, og der kommer nogen vantro eller uindviet ind, da overbevises han af alt (som han hører), han bedømmes af alt, hans hjertes skjulte tanker åbenbares, og så vil han falde på sit ansigt og tilbede Gud og forkynde, at Gud er virkelig i eder«.

Det ville fremme en kristen meningsdannelse, om fremkomsten af litteratur af enhver art, med et bibelsk og apostolisk grundsyn, kunne lettes. De verdslige forlag er vel ikke mere afvisende end de kristelige, som jo hvert for sig er kirkepolitisk afgrænsede. Der måtte kunne etableres en koordinering af en del af de mange små forlag og »egne forlag«, som kæmper for at udbrede kristne bøger med nyt indhold – en paraplyorganisation og clearingscentral til at fordele opgaverne og begrænse den økonomiske risiko. I den kunne høj- og lavkirkelige og frikirkefolk broderligt samarbejde, blot man sørger for en konsulentbistand, som

vil begrænse sig til en kvalitetsbedømmelse af indsendte manuskripter og afstå fra at øve meningscensur.

I første række er der behov for en beslutning om *realteologi*, som tager undere og frelseshistorie alvorligt, hvis man vil på talefod med den gudstro, som findes hos de allerfleste, om ikke andetsteds så i underbevidstheden eller rettere i det, som, når det bliver aktuelt, organiserer den. En realteologi lader hånt om det trivielle dobbelte bogholderi, at det, som er virkeligt for »troen«, skulle være virkeligt i en anden, en mere ubestemmelig forstand, end hvad vi ellers anerkender for virkeligt. Denne dybsindighed skyldes hensynet til en naturvidenskab, som kun vil vide af det, som kan bevises. Men ret beset er naturvidenskaben, og især efter dens nye landvindinger, ikke en fjende men en forbundsfælle for dem, som regner med undere. Undere er jo ikke en slags hokus-pokus, men noget som skyldes virkelige, om man vil »naturlige«, årsager, som vi bare for indeværende tid ikke kan påvise, rent bortset fra, at den til grund liggende årsag til alle tings og hændelsers årsager er Guds ånd eller kraft. Dobbelt underfuldt er det, som vi må kalde undere, når de indgår i begivenheder, som vi kan se en guddommelig styrelse i, og/eller de indtræffer som svar på bøn.

Ægyptens ti plager, overgangen over det røde hav, bespisningen med manna i ørkenen, solen, som stod stille i Gibeon og månen i Ajjalons dal, samtidig med at et meteorfald dræbte en del af Israels fjender, at skyggen af viseren på kong Ezekias' solur gik baglæns kort forinden Herrens engel udsleddede den assyriske hær uden for Jerusalem – alt dette er virkelig sket. Som den jødiske universal lærde Immanuel Velikovski har hævdet, kan planeter eller komethaler, som er kommet for tæt på vor klode bevirke en del i retning af sænkning og stigning af vandet i havene, af dødbringende stråling, af både giftigt og spiseligt nedfald (mange religioner bevidner, at efter en

katastrofe faldt et sødligt kulhydrat ned fra himlen, »honning« – eller »morgenduggen«, nektar og ambrosia). Dertil kommer forskydning og midlertidig opbremsning af Jordens rotation. Ja, hvad kan der ikke også siges om urfædrenes levealder, syndfloden, julestjernen og jomfrufødslen? Men lige så meget bør man undres over det, som sker hele ti-

den: at det underbevidste mobiliseres til at søge det guddommelige, og at Gud programmerer selv de naturlige processer, som sætter blade på nældeerne. »I underværkers land jeg bor, ej blinde sjæl det ænser« (B. S. Ingemann).

C. B. Hansen

APPEL

VI synger: »Kom, giv os samme Lys og Kraft, som Fædrene har haft«. Men mener vi det nu ogsaa? Er det virkelig Alvor for os? Vil vi betale Prisen?

Vi lever i en Tid, hvor det er moderne at sætte Spørgsmaalstegn ved saa godt som alt, hvad der angaar Kirkens Trosandheder. Vi behøver blot at nævne de forskellige Led i Trosbekendelsen. Ordinationsløfterne gør man ligegyldige, man har jo Syndernes Forladelse – hvilken Haan – og Nadverelementerne forvaltes ofte ikke retteligt, og Kirken bliver brugt til de mærkværdigste Ting o.s.v., og Menighederne finder sig i det. Er det ikke snart paa Tide, at vi rejser os, slutter os sammen og ikke vil finde os i det mere?

Jeg har tidligere altid taget Præsterne i Forsvar, men jeg gør det ikke mere i mange Tilfælde. Mine gode Venner, de højkirkelige Præster, som da heldigvis har et Standpunkt, vil gerne, at vi skal finde sammen faa eller flere og læse Tidebøn, men gør de det selv? Hvorfor lukker de ikke deres Kirker op og bekendt-

gør Tidspunktet for Tidebøn i Kirken – gaar i Spidsen for den gode Ide? Og hvorfor har Præsterne ikke en Opslagstavle uden for Kirken med Meddelelse om, paa hvilken Dag og Tidspunkt, de vil være at træffe for at høre paa Skriftemaal? Der vilde maaske være mange Dage, hvor der ingen kom, men Præsten tog sikkert ingen Skade af en Times Stilhed for sin Menighed og sig selv. Skriftemaalet er dog anbragt bag i Salmebogen mellem Daab og Nadver som et Sakramente og indstiftet ifølge N.T., Johs. 20,19 ff.

En Mand kom for at tale med Præsten, han fik den Besked, at han kunde gaa ud i Stalden, for Præsten var ved at røgte sine Køer!

Man strejker, gaar i Protesttog for Alverdens Ting, men i Kirken lader vi staa til.

»Lad her os i dit Hus
i Troskab mod dig vandre
og følge Ordets Lys«.

Søster Ragna

EN STILFÆRDIG OPFORDRING

DA Fællesskabet Kirkelig Fornyelse blev stiftet i november 1979, var det vores bestemte mening, at vi med denne forening ikke ville skabe et *skel* mellem højkirkelige i dette land. De, der ikke meldte sig ind, var i vore øjne ikke ringere end andre. Mange er selvfølgelig stadig vore venner. Den nye forenings navn udtrykker klart, at der ikke er tale om en ny højkirkelighed. Vores blad Re-formatio bar fra første begyndelse denne undertitel: »Meddelelser om kirkelig fornyelse i Danmark». De navne, der nu står bag på bladet som medlemmer af bestyrelse og redaktion, udtrykker helt det samme.

Det er derfor, jeg nu snart halvandet år efter foreningens stiftelse føler trang til stilfærdigt at opfordre mange flere højkirkelige eller højkirkeligt orienterede til at støtte foreningen med deres medlemskab. Vi kan bruge jer allesammen i dette fællesskab. Det beskedne kontingent kan være en god hjælp til at komme videre frem.

Når mange endnu ikke har indmeldt sig, skyldes det vel en vis uvilje mod selve foreningstanken. Den forstår jeg godt og har tidligere delt den. Men de tilsvarende bevægelser i Norge og Sverige har for længst valgt at danne en organisation og er nu i disse år i en meget stærk vækst. — Jeg har i hvert fald *to* argumenter, der lå bag, da jeg gik ind i arbejdet for at danne denne forening.

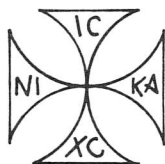
Den ene er den meget enkle, at der i forvejen findes små højkirkelige »foreninger». Jeg kan som eksempler pege på

»Kristi Legems Broderskab» og »Ansgarbrødrene» og de tilsvarende søstre, som har eksisteret i mangfoldige år. I disse tilfælde har dette at lade sig organisere ikke hindret arbejdet. Er der så noget mærkeligt i, at den meget større del af bevægelsen også danner et »fællesskab» — og det et, der ikke er i modsætning til andre, men som det allerede har vist sig, går på tværs af de andre uden at opløse dem?

Min anden grund er vigtigere: at skabe en konkret ansvarlighed for vort blad og for de arrangementer, der sker i højkirkelighedens navn. I starten var det helt anderledes. Urban Schrøder, Per Dolmer og jeg begyndte helt på egen hånd bladet og arrangerede det første præstekonvent. De første kirkedage i Risskov blev lavet af Dolmer og mig i bilen hjem fra et Virring-konvent — samt et par timers ophold i Odder, hvor telefonerne glødede, da vi bestilte tid, sted og talere! Sådan kunne det jo ikke blive ved med at gå, men i virkeligheden gik det i mindre eller større udstrækning sådan i årevis. Nu er vi kommet dertil, at der bør være en klar ansvarlighed for det alt sammen: for bladet, for stævner, for den kirkelige linje o.s.v. — selv om dette ikke må betyde den mindste indskrænkning i private initiativer end sige for de enkelte højkirkeliges liv og praksis.

Foreningen *har* virkelig fået en god start, men vi glæder os til mange flere indmeldelser i den kommende tid.

Poul Ulsdal

HILSEN FRA KASSEREREN

Abonnement på Re-formatio
kan tegnes ved at indbetale 40 kr. (for årgang 1981) på vedlagte indbetalingskort.

Fællesskabet Kirkelig Fornyelse
Oplysning om og evt. medlemskab af F.K.F. fås ved henvendelse til formanden (se bagsiden af bladet).

»Gamle» abonnenter og medlemmer bedes indbetale afgiften for 1981 på vedlagte indbetalingskort.

Husk

ved alle indbetalinger at afkrydse på begge sider af indbetalingskortet, hvad indbetalingen dækker og at udfylde afsenderrubrikkerne.

Venlig hilsen,

Axel Madsen

STADIG AKTUEL!

Hovedparten, 168 sider, af »*HVAD ER HØJKIRKELIGHED?*» er fotografisk genoptryk af Re-formatio's første 3 årgange, forsynet med en udførlig indholdsfortegnelse på 4 sider, som gør det let at orientere sig i det omfangsrige stof. Som afslutning på bogen er bragt Poul Ulsdals 10 sider store artikel »Information og historie».

Der er kun lidt over 50 eksemplarer tilbage af oplaget. Bogen fås ikke i boghandelen, men tilsendes ved indbetaling af 35 kr. plus porto 4 kr., ialt 39 kr. til:

Postkonto nr. 2 08 81 42
Fællesskabet Kirkelig Fornyelse
Kassereren
Carit Etlarsvej 5, 1.
1814 København V.

INDHOLDSFORTEGNELSE NR. 1 - FEBRUAR 1981 - 24. ÅRGANG

Poul Ulsdal: Vi så hans herlighed.....	1
Olav Fog: Hvad er Fællesskabet Kirkelig Fornyelse?.....	3
Knud Christensen: Den højkirkelige bevægelse — hvorfra og hvorhen?.....	8
C. B. Hansen: Tør nutidens kirke være sig selv?.....	10
Søster Ragna: Appel.....	13
Poul Ulsdal: En stilfærdig opfordring.....	14
Axel Madsen: Hilsen fra kassereren.....	15

RE-FORMATIO

udgives af

FÆLLESSKABET KIRKELIG FORNYELSE

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR

Pastor *Ole Skjerbæk Madsen*, Danshøjvej 31, 2500 Valby.

Telefon 01 - 17 64 47.

REDAKTIONSUDVALG

Sognepræst *Knud Christensen*, Kirkegade 9, 3600 Frederikssund.

Pastor *C. B. Hansen*, Elmesvinget 14, 9210 Ålborg S.Ø.

Søster *Ragna*, Fabersvej 2, 8900 Randers.

Sognepræst *Anders Studsgård*, Skovvænget 19, Skarrild, 6933 Kibæk.

Sognepræst *Poul Ulsdal*, Vandmøllevej 3, 6893 Hemmet.

EKSPEDITION

Bladet koster 40 kr. årligt i abonnement.

Beløbet indbetales til kassereren for Fællesskabet Kirkelig Fornyelse,

Organist *Axel Madsen*, Carit Etlarsvej 5, 1.tv., 1814 København V.

Telefon 01 - 22 67 67

Postgiro 2 08 81 42

FÆLLESSKABET KIRKELIG FORNYELSE

FORMAND

Sognepræst *Olav Fog*, Præstegårdsvej 11, Blåhøj, 7330 Brande.

Telefon 05 - 34 50 61.

BESTYRELSE

Pastor *Poul Exner*, Svanens Kvarter 19 C, 2620 Albertslund.

Organist *Axel Madsen*, kasserer. Adresse se ovenfor.

Sognepræst *Helge Tagatz*, Landsbygaden 68, Sengeløse, 2630 Tåstrup,
næstformand.

Sognepræst *Poul Ulsdal*, sekretær. Adresse se ovenfor.

Medlemmer betaler 100 kr. årligt til fællesskabet. Dette beløb omfatter også abonnement på Re-formatio. Studerende og pensionister betaler 50 kr., ægtepar 125 kr.

RESERVERET POSTVÆSENET

170 HR PASTOR
KNUD CHRISTENSEN
KIRKEGADEN 9
3600 FREDERIKSSUND